

Остафійчуку Богдану Костянтиновичу

*член-кореспонденту Національної Академії наук України,
заслуженому діячу науки і техніки України,
лауреату Державної премії України в галузі науки і техніки,
доктору фізико-математичних наук, професору, завідувачу кафедри
матеріалознавства і новітніх технологій,
редактору наукового журналу "Фізика і хімія твердого тіла"*

65

Вельмишановний Богдане Костянтиновичу!

*Щиро вітаємо Вас зі славним Ювілеєм.
Бажаємо Вам міцного здоров'я,
наснаги до плідної роботи ще на довгі роки,
натхнення у звершенні всього задуманого та запланованого,
щирих друзів у Вашому найближчому оточенні.
Зичимо лише приємних новин та щастя на щодень!*

Редакційна колегія.

Остафійчук Богдан Костянтинович

Народився 8 лютого 1948 р. в селі Хімчин Косівського району Івано-Франківської області у селянській сім'ї. Восьмирічну освіту отримав у місцевій школі (1955-1963 рр.), середню – у Рожнівській середній школі (1963-1966 рр.), яку закінчив з медаллю. У період з 1966 р. до 1970 р. навчався на фізико-математичному факультеті Івано-Франківського державного педагогічного інституту імені Василя Стефаника за спеціальністю «Фізика», після закінчення якого залишився працювати в інституті на посаді інженера галузевої рентгеноспектральної лабораторії (1970-1972 рр.). По-справжньому його наукова діяльність проявилася після навчання в аспірантурі Інституту металофізики АН УРСР (Київ, 1972-1975 рр.) і дострокового захисту 1975 р. кандидатської дисертації з електронної структури інтерметалідів типу фаз Лавеса під керівництвом акад. В.В. Немошкаленка. Після повернення на роботу в рідний інститут обіймає посади інженера, старшого наукового співробітника, а потім і начальника науково-дослідного сектора. З 1977 р. розпочинає активну діяльність наукова школа під його керівництвом. У 1979 р. організовує та очолює лабораторію рентгеноструктурних досліджень і технології нових матеріалів. Активну наукову діяльність поєднує з викладацькою роботою, спочатку на посаді старшого викладача, а з 1983 р. – доцента кафедри фізики. У цей період науковою групою під керівництвом доцента Остафійчука Б.К. розробляються нові керамічні матеріали і технологія гарячого пресування при індукційному нагріві деталей складної конфігурації для роботи в сильноагресивних середовищах хімічного виробництва, розроблені захисні покриття для металів і сплавів. Основна тематика робіт пов'язана з оборонною промисловістю. Так, у лабораторії розроблені і запропоновані до впровадження у виробництво нові високодисперсні полікристалічні матеріали, здатні поглинати високочастотне електромагнітне випромінювання.

З 1989 р. за ініціативи Остафійчука Б.К. у педагогічному інституті створена спільна з Інститутом металофізики АН УРСР лабораторія фізики магнітних плівок, яку він очолює і яка функціонує до цього часу. За короткий період колектив лабораторії отримує нові результати, які стосуються механізму радіаційного дефектоутворення в монокристалічних епітаксійних ферит-гранатових плівках, розкриває фізичні засади утворення дефектів прототипного типу за низько- і середньодозової іонної імплантації, визначає кристалографічне положення іонів у структурі гранату до і після термічного відпалу, пропонує динамічну модель структури приповерхневого шару, модифікованого іонним опроміненням. Зокрема, були проведені вимірювання частотно-часових залежностей електричних та магнітних параметрів моно- та полікристалічних феритових матеріалів. Започатковано нові підходи до визначення профілів деформації поверхневих шарів монокристалічних магнітних і напівпровідникових матеріалів на основі динамічної теорії розсіювання рентгенівських променів, що дозволило значно підвищити достовірність результатів і кількісно оцінити вплив механічних напруг на технологічно контрольовані параметри тонких плівок. Обґрунтовано ефекти значного зростання інтенсивності збудження обмінних спінових хвиль в області надвисоких частот у приповерхневих шарах модифікованих іонною імплантацією та термічним і радіаційним відпалом ферит-гранатових плівок. Запропоновано неруйнуючу пошарову метрологію структури і магнітних характеристик монокристалічних і феритових плівок з неоднорідним полем механічних напруг із застосуванням рентгеноструктурного, γ -резонансного та ЯМР методів. Зроблено серйозний науковий поступ у створенні нових і вдосконаленні існуючих технологій синтезу полікристалічних феритових матеріалів з наперед заданими властивостями для відхиляючих систем електронно-променевих пристроїв та інших магнітоелектричних систем.

У травні 1993 р. Остафійчук Б.К. на засіданні спеціалізованої Вченої ради Інституту металофізики НАН України успішно захищає докторську дисертацію «Структура і магнітні властивості іонно-імплантованих ферит-гранатових плівок». У тому ж році обіймає посаду професора кафедри фізики, а з листопада 1993 р. призначений проректором з наукової

роботи педагогічного інституту, а пізніше – Прикарпатського університету. З 2005 по 2012 роки Остафійчук Б.К. – ректор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Починаючи з 1994 р. і до сьогоднішнього дня є завідувачем кафедри металофізики (тепер матеріалознавства і новітніх технологій). Будучи відповідальним за наукову роботу, а потім ректором університету, Остафійчук Б.К. відзначився відмінними успіхами в організації і підтримці наукової роботи викладачів, аспірантів і студентів, сприянням підготовці докторів і кандидатів наук, створенням і роботою спеціалізованих Вчених рад, організацією друкованих джерел наукової інформації і роботою в університеті новітніх інформаційних засобів з виходом на глобальну систему Інтернет. З 2000 р. – відмінник народної освіти, а в грудні 2002 р. професора Остафійчука Б.К. удостоєно звання лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки. Визнаний лауреатом престижного обласного рейтингу «Галицькі кмітливіці року» в номінації «Кращий вчений-винахідник». За рішенням конференції трудового колективу з лютого 2005 р. призначений ректором Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Указом Президента України від 21.05.2005 р. професору Остафійчуку Б.К. присвоєно звання «Заслужений діяч науки і техніки України», у травні 2006 р. обраний член-кореспондентом Національної Академії наук України зі спеціальності «Експериментальна фізика. Фізика поверхні».

Остафійчук Б.К. – відомий вчений, роботи якого визнані як в нашій країні, так і за рубежом. За його керівництвом і безпосередньою участю працює потужна наукова школа із професорів, доцентів, докторантів, аспірантів, магістрантів і студентів. Колектив кафедри і лабораторії плідно розв'язує проблеми плівкового матеріалознавства, фізики і технології магнітних матеріалів. Стрімко розвиваються новітні методи із залученням сучасних нанотехнологій з метою отримання матеріалів для автономних джерел живлення і молекулярних накопичувачів джерел енергії (суперконденсаторів). До того ж метою досліджень є не тільки розробка технології, але й фундаментальне вивчення фізичних процесів, які протікають у системах. За своїми параметрами виготовлені лабораторні зразки хімічних джерел струму і суперконденсаторів у десятки разів перевищують кращі світові аналоги, а багато з них захищені патентами і авторськими свідоцтвами. В останні роки активно просуваються дослідження нових матеріалів для сонячних електричних елементів енергії. Вагомі здобутки, отримані співробітниками лабораторії, привели до визнання науковим світовим співтовариством м. Івано-Франківськ провідним науковим центром синтезу новітніх матеріалів та розвитку функціонального матеріалознавства в Західному регіоні України. Ще одним підтвердженням визнання здобутків та професіоналізму наукової школи проф. Остафійчука Б.К., а також унікальності очолюваного ним наукового підрозділу свідчить факт прийняття рішення Кабінетом Міністрів України у 2001 р. про надання лабораторії статусу наукового надбаня України. В арсеналі проф. Остафійчука Б.К. понад 200 наукових праць, з них 3 монографії, понад 150 статей, 20 авторських свідоцтв на винаходи та патенти. Під його керівництвом захищено біля двох десятків дисертацій, він здійснює керівництво цілою низкою наукових грантів, є ініціатором проведення наукових заходів різного рівня, членом редакційних колегій наукових видань, членом спеціалізованих вчених рад із захисту кандидатських та докторських дисертацій. Надзвичайну увагу приділяє вихованню талановитої наукової молоді, вже понад 30 років готує спеціалістів для освіти та народного господарства України. Ним видано 12 підручників та посібників для вищої школи.

Редакція журналу «Фізика і хімія твердого тіла» щиро вітає чл.-кор. НАНУ, професора, відомого науковця і організатора науки, надійного колегу і друга із ще юним ювілеєм! Впереді ще багато досягнень і успіхів!

З роси і води Вам, вельмишановний Богдане Костянтиновичу!

Друзі, колеги.